

פסח

זווד 2

עניינו של פסח שני הוא שאין דבר אבוד. תמיד ניתן לתקן. אפילו מי שהיה טמא, מי שהיה בדרך רחוקה, ואפילו אם הדבר נעשה "לכם" כלומר - ברצונו - למי רות זאת ניתן לתקן" (היום יום, הרבי מליובאוויטש)

במילים אחרות

פסח שני נותן לכולנו את התקווה והאמונה שיש הזדמנות שניה לתקן את מה שהחסרנו....
אז כתבנו לכם « תרגיל פתיחה. מקורות. תרגיל כתיבה. ועוד.
וכמובן « מוזמנים להביא אתכם מצות ולחלק לסטודטים....

תרגיל פתיחה << פספסתי!

- כל אחד מוזמן לשתף במשהו שפספס. הזדמנות. תאריך אחרון להגשה. יעד בויז. וכו'.
- מה התחושה שעולה לי ביחס ל'פספוס'?
- מה הייתי עושה כדי לאפשר הזדמנות שנייה?
- משהו שזכיתי לו להזדמנות שנייה. מה למדתי שם?

פסח שני – מהמקורות

נלמד את הפסוקים. בפשט. ונשאל שאלות <<

מקורות להרחבה << בהמשך

ו וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טִמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנָי מִשָּׁה וּלְפָנָי אֶהְרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: ז וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טִמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קֶרְבֶּן ה' בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשָּׁה עַמְדוֹ וְאִשְׁמְעָה מִהֲיִצְוָה ה' לָכֶם:

ט וַיִּדְבֹר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: י וַדַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה־טִמְאָו לְנֶפֶשׁ אוֹ בְּדַרְךְ רְחוּקָה לָכֶם אוֹ לְדַרְתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לָהּ: יא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְפָּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ: יב לֹא־יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֶּקֶר וְעֵצִים לֹא יִשְׁכְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ: יג וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדַרְךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה כִּי וְקֶרְבֶּן ה' לֹא הַקְרִיב בְּמַעַדוֹ חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא: ...

- לכתוב מכתב בקשה להזדמנות שנייה (הארכת זמן הגשה, מועד נוסף. הזדמנות נוספת. ניסיון נוסף וכו')
- לחשוב על משהו משמעותי שפספסתי... ולכתוב סוף אחר לסיפור (כלומר מה היה קורה בחיים שלי אילולא פספסתי את ההזדמנות ההיא...)

מקורות להרחבה

יום ארבעה עשר באייר נקרא 'פסח שני' לפי שביום זה הקריבו בזמן שבית המקדש היה קיים. את קרבן פסח. אלה שלא הקריבוהו במועד בארבעה עשר בניסן. מחמאת טומאה או בגלל דרך רחוקה, כמו שכתוב בתורה: דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה'. ... יום ארבע עשר באייר אינו לא חג ולא מועד. אך הואיל ובזמן שבית המקדש היה קיים היה זה יום שמחה לאלה שקיימו בו מצוות הקרבת קורבן פסח יש בו קצת עילוי ולכן אין אומרים בו תחנון בתפילה.

יש נוהגים לאכול ביום זה מצה שנשארה מפסח לזכר קורבן הפסח שנאכל על המצות.

נקרא פסח שני על שם החודש השני, הוא אייר, שבו עושים לפסח זה. וברושלמי קורא לו 'פסח זעירא' כלומר פסח קטן

ספר התודעה

כאשר מזכירים בימינו את פסח שני, בוודאי זהו רק זכר לפסח. ואין לזה כל אחיזה במעשים שלנו. גם אם יש מקומות בהם נוהגים לאכול מצה ביום זה. אולם הזיכרון של התאריך בא להזכיר לנו את עיקר העניין, מעבר למעשה עצמו.

אמרו בשם הרבי מהר"ש מליובאוויטש כי "עניינו של פסח שני: אין מצב אבוד – תמיד אפשר לתקן ולהשלים... גם קרבן פסח שחסרונו גדול ועונשו כרת – יש לו תיקון, ואפילו במצוה זו ניתנת הזדמנות שנייה.

אחת הבעיות הגדולות במציאות היא, שקורים לאדם מאורעות כגוף ובנפש שנראה כי אין להם תיקון. העניין שניתן ללמוד מפסח שני הוא שתיתכן הזדמנות שנייה, לעורר תיקון לדברים שהוחמצו בפעם הראשונה.

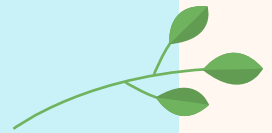
בקשת ההזדמנות השנייה

ראוי להוסיף כי מן האופן שבו נותר פסח שני יש לימוד מיוחד "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש... ויאמרו האנשים ההמה אליו... למה נגרע?" בדרך כלל הופנו למשה רבינו שאלות מסוג אחד – בירור דינו של מקושש העצים ביום השבת, עונשו של נוקב שם ה', ודין מי שמת בלא בניס ויש לו רק בנות שינחלו אותו. שהן שאלות שבבסיסן עומד רק הרצון לדעת מה הדין. כאן יש שאלה מסוג אחר - השואלים ממציאים דבר חדש, וטוענים "למה נגרע?" הם מחליטים שזו זכותם שלא להגרע מצוה, ומבקשים הזדמנות שנייה לקיים אותה.

עובדת היותם טמאים לנפש האדם, ולכן אנושים – פטרה אותם מחובת הקרבת פסח במועדו. ובכל זאת הם הרגישו שפסח חסר להם, לא ויתרו על קיום המצוה וקבלו "למה נגרע?" למעשה התיקון שכאן הוא למעלה ממדרגת תשובה רגילה, בפשטות גם בחזרה בתשובה אין תיקון המשלים מצוות עשה שהוחסרה – "על זה נאמר מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות (חגיגה ט א) מי שלא קרא קריאת שמע, לא יוכל להשלים את אותה קריאה שלא קרא, גם אם יצום שלושים יום. אולם התשובה השלמה היא תיקון גם למה שלא נעשה בעבר, ובתשובה מאהבה ניתן למלא גם את החסרון הזה. תיקון כזה רצו אותם האנשים שהיו טמאים לנפש אדם.

מכאן, שפסח שני אינו מורה רק על כך שיש הזדמנות שנייה, אלא שיש גם צורך לרצות ולבקש אותה בכדי שתתממש. דבר זה נכון בגשמיות כמו ברוחניות. לפעמים יש לאדם כשלונות ואם רק יבקש תינתן לו הזדמנות שניה. גם לדברים חמורים יש תיקון. אך צריך לבקש את התיקון הזה, ואם לא מבקשים אותו הוא לפעמים גם לא יגיע. 'אשרי מי שלא חטא ומי שחטא צריך לדעת שיש הזדמנות נוספת ואם רק ירצה בה - ישוב וימחול לו' (על פי סוכה גג, א)

איך יאוש בעולם

דרשו קדמונים – יאוש שלא מדעת (על פי בבא מציעא כא ב) הייאוש נובע מחוסר דעת. ואם האדם לא נופל לתוך היאוש ואובדן התקווה יש לו דרך לצאת. גם אם התיקון נראה רחוק ובלתי אפשרי. בגלל גודל השבר שהיה, עדיין אפשר לעשות אותו. לעיתים אדם חושב שהוא הלך כה רחוק והדרדר כל כך עד שאין לו הזדמנות לקום מחדש – ואז גם כאשר תבוא הזדמנות הוא לא ישתמש בה. ולפעמים יודע האדם לנצל את ההזדמנות ולשוב ממקום בו ניתן היה לחשוב שלא ניתן לשוב.

להלכה גם מי שהיה בדרך רחוקה – לכנס' בשעת הקרבת קורבן פסח, גם מי שברצון אכל חמץ ושתה בירה בפסח יכול להתחיל בחיים חדשים ויש לו פתח דרכו הוא יכול להכנס בחזרה. אמנם הזדמנות זו נתנה רק למי שמבקש אותה...

... פסח שני אף על פי שהוא בודאי לא שייך בזמן הזה, מציינים אותו מפני שהוא בא להזכיר לנו את העיקרון החשוב – כי יפול לא יוטל. אפשר ליפול אך לא צריך להשאר בנפילה. למעשה, זהו ההבדל בין צדיק לרשע... כי שבע יפול צדיק וקם...

... הלימוד הגדול שלנו מפסח שני הוא שיש הזדמנות שנייה, יש פסח שני ואין מצב בו אבדה כל תקווה. גם אם נדמה לנו שהכל אבוד – לא הכל אבוד ומי שמבקש הזדמנות נוספת – מקבל אותה..

.. יש תיקון בעולם – צריך רק לבקש אותו...

הרב עדין שטיינזלץ, חיי שנה

כי אלו האנשים שהיו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח, שבאו לשאול: "למה נגרע?" שאלו כהוגן ותיקנו בזה הרבה מאד, כי נתגלגל זכות על ידם שנתגלה על ידי זה למשה דין פסח שני שהוא תיקון גדול. כי זה עיקר שלמות התשובה, שאפילו כשרואה האדם את עצמו שהוא רחוק מאד מה' יתברך וטומאתו עליו ממעשיו הרעים, אף על פי כן יחזק את עצמו ויבוא בקידה והכנעה לפני הצדיק האמת ולפני ה' יתברך וישאל על נפשו כמו ששאלו "למה נגרע לבלתי הקרב את קרבן ה'?" כמו כן ישאל כל אחד על נפשו, אם יודע בעצמו טומאתו ממעשיו, שיבוא וישאל: "ואם נפשי מטומאה במעשי הרעים, אף על פי כן למה אגרע להקריב קרבן לה', דהיינו להתקרב לה' יתברך, לעסוק בתורה ולהתפלל שהוא בחינת קרבנות? כי בוודאי יש לו תקווה גם כן להתקרב לה' יתברך. ואז בוודאי ימצא לו ה' יתברך תיקון ויודיע להצדיק כמו שהודיע למשה תיקון הפסח שני שהוא פליאה נשגבה. כי עיקר זמן הפסח הוא רק בשעת יציאת מצרים, שאז דילג ה' יתברך על הקץ וגאלם, ואז עיקר זמן הקרבת הפסח, ועל שם זה נקרא פסח, לשון פסיחה ודילוג, שדילג על הקץ, כי האיר עליהם אז הארה נפלאה, אבל מי שהיה טמא ולא קרב את הפסח במועדו, איך יזכה להקריב פסח עוד? אבל ה' יתברך ברחמיו גילה הסוד למשה על ידי שאלת הטמאים דווקא, והודיע לו שהטמאים יקריבו פסח שני באייר, בימי הספירה. ובזה הורה לנו דרך תשובה, שאין שום ייאוש בעולם כלל, כי אף על פי שעבר זמן של עיקר התיקון ואנחנו טמאים במעשינו, עדיין יש תקווה, אפילו שלא בזמנו, כי יש תיקונים נפלאים ונעלמים מאד שיכולים לתקן אותנו גם עתה ובכל יום ויום ובלבד שלא נייאש עצמנו מצעקה ותפילה, לשאול בכל פעם: "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'?"

ליקוטי הלכות/ברכות הפירות ה אות טז